

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programmalijn 1: Werk en scholing	4
Programmalijn 2: Op de werkvloer	7
Programmalijn 3: De cao	9
Programmalijn 4: Hoe ziet het werk eruit in de VVT?	10
Bestuurssamenstelling per 31 december 2019	11

Inleiding

Programmalijn 1

Programmalijn 2

Programmalijn 3

Programmalijn 4

Bestuurs-
samenstelling

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsbeleid Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg (hierna te noemen: A+O VVT). A+O VVT streeft ernaar op landelijk niveau de werking van de arbeidsmarkt van de branche Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg te bevorderen en verbeteren.

Werkprogramma A+O VVT 2019

Het werkprogramma betreft een dynamisch programma dat is opgebouwd als drieslag, te weten:

1. De basis op orde
2. Lopende projecten en
3. Strategische keuzes

1. Basis op orde

A+O VVT is een ontwikkelfonds. Dat betekent dat projecten na een succesvolle experimenteerfase worden geborgd in de branche. Op een aantal brancheoverstijgende projecten na, kent het fonds nauwelijks langlopende projecten. Het A+O VVT vindt het van belang om een aantal basiselementen op orde te hebben en te houden, passend bij de verantwoordelijkheid van landelijke sociale partners. Dit betekent dat het bestuur ieder jaar een jaarplan met bijhorende begroting opstelt en regulier de stand van zaken van de lopende projecten doorspreekt. Daarbij draagt zij zorg voor een adequate ondersteuning.

2. Lopende projecten

Lopende projecten zijn georganiseerd langs vier programmalijnen. Hiermee beoogt A+O VVT bij te dragen aan een soepelere arbeidsmarkt. De vier programmalijnen zijn:

- Werk en Scholing
- Op de werkvloer
- Hoe ziet het werk eruit?
- De cao

3. Strategische keuzes

A+O VVT investeert in projecten die tot doel hebben de inzetbaarheid van en het perspectief voor personeel te vergroten. De krapte op de arbeidsmarkt en de mismatch tussen de mogelijke personele inzet en de zorgvraag, maken dat die focus zeer urgent en noodzakelijk is.

Een aantal activiteiten van A+O VVT is tevens onderdeel van de Arbeidsmarktagenda 2020-2023 'Aan het werk voor ouderen'. Dit is een brede

arbeidsmarktagenda, waarmee sociale partners de arbeidsmarkt van de zorg voor ouderen in de juiste richting willen sturen. Met het verbinden van de visie van A+O VVT en het Sociaal Overleg VVT (SOVVT) met die van de arbeidsmarktagenda, wordt de uitvoering van de projectideeën geborgd. In de Arbeidsmarktagenda zijn en worden ook afspraken gemaakt over uitvoering en financiële dekking.

In 2018 is A+O VVT gestart met een fundamentele discussie over de toekomst van het fonds. Uitkomst van deze discussie is dat een platform waar werkgevers- en werknemersorganisaties aan deelnemen toegevoegde waarde heeft in het complexe en veelomvattende veld van arbeidsmarktinitiatieven die er anno 2018 speelden. Als vervolg op deze uitkomst is in 2019 gestart met het opstellen van een beleidsplan 2020-2025.

Programmalijs 1: Werk en Scholing

Doelstellingen van deze programmalijn zijn:

- Verzamelen en beschikbaar stellen van relevante arbeidsmarktinformatie.
- Bijdragen aan wendbaar en flexibel personeel.
- Verbeteren van kennis, vaardigheden en attitude.

Loopbaanportal en zorgportfolio

Met het Loopbaanportal Zorg willen de sociale partners in vijf arbeidsmarktfondsen medewerkers in de zorg meer regie geven over hun loopbaan. Tegelijkertijd is de ambitie om met het instrument bij te dragen aan de ontwikkeling en het behoud van mensen voor de sector. A+O VVT onderneemt dit project samen met SoFoKleS, O&O-fonds GGZ, StAG en StAZ. A+O VVT is penvoerder van het project. Een stuurgroep namens deze fondsen begeleidt de uitvoering van het project. De eerste maanden van 2019 stonden in het teken van het verkrijgen van subsidie van het ministerie van VWS voor ontwikkeling van het Loopbaanportal. Eind juni werd deze toegekend voor 2/3 van de kosten. Daarop is uitvoerder FWG, samen met onderaannemers, gestart met de bouw van het Loopbaanportal.

Tevens is de lancering voorbereid, waarvoor wordt samengewerkt met bureau Vechtlust. In december werd een preview voor sociale partners georgani-

seerd. Het instrument wordt begin 2020 in de sector gelanceerd onder de naam Zorginspirator, er is meer mogelijk dan je denkt. Er wordt ingezet op een campagne via sociale media en via PR, naast via de kanalen van sociale partners zelf ook via landelijke- en vakmedia. In 2019 zijn de betrokken arbeidsmarktfondsen overeen gekomen dat het zorgportfolio onderdeel gaat uitmaken van de loopbaanportal. Ingeschreven professionals zijn hierover aangeschreven en hen is gevraagd toestemming te geven voor deze overzetting. De uiteindelijke overzetting vindt in 2020 plaats.

Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn 2.0

Het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (AZW) is erop gericht om partijen in zorg en welzijn te voorzien van eenduidige en betrouwbare informatie over ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. AZW wordt gefinancierd door A+O VVT en de overige arbeidsmarktfondsen in zorg en welzijn en het ministerie van VWS.

Bestuurders van A+O VVT participeren in zowel het opdrachtgeversberaad als in de twee programmacommissies: Medisch Domein en Sociaal Domein.

Onderstaand volgt een samenvatting van de activiteiten van AZW in 2019.

Bestuurlijk opdrachtgeversberaad en programmacommissies

Het opdrachtgeversberaad en de bestuurlijke programmacommissies hebben een gezamenlijke kennis- en onderzoeksagenda opgesteld voor het AZW programma. Niet alleen onderzoek staat centraal, maar vooral kennisontwikkeling en het delen ervan. Leidraad zijn de kennis- en onderzoeksvragen van de commissies. Het opdrachtgeversberaad kwam in 2019 drie maal bijeen, commissie Medisch Domein vier maal en commissie Sociaal Domein zes maal.

Bijeenkomsten

Ruim 40 bestuurders, fondsmanagers en projectleiders waren op 5 februari bij de kick-off van AZW 2.0 in het Spoorwegmuseum. De aanwezigen kregen van CBS uitleg over het gebruik van het nieuwe dashboard AZW Statline en de fondsen deelden inspirerende voorbeelden. Ook was er aandacht voor de eerste lopende onderzoeken van AZW zelf. Op 24 juni vond een middag plaats rondom actuele ontwikkelingen rondom Opleiden en Ontwikkelen in Zorg en Welzijn. In januari en september zijn goed bezochte gebruikerssessies rondom AZW Statline georganiseerd.

Gepubliceerde onderzoeken

De volgende partijen hebben in 2019 in opdracht van AZW onderzoek uitgevoerd en gepubliceerd:

- SEO Economisch onderzoek (oktober 2019): 'Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor medisch en verzorgend personeel'.
- Regioplan Beleidsonderzoek en Cebeon (juni 2019): 'De arbeidsmarkt van het sociaal domein'.
- TNO en Bureau HHM (december 2019): 'Arbeidsmarktproblematiek in Zorg en Welzijn'.

Nog lopend onderzoek:

- AEF voert een benchmark uit voor het sociaal domein rondom maatregelen en interventies om tekorten op de arbeidsmarkt op te lossen. Publicatie wordt in maart 2020 verwacht.

Website, visuals en andere informatie

In 2019 is het programmasecretariaat gestart met het vernieuwen van de website awzinfo.nl. Een nieuwe huisstijl is ontwikkeld en al voorjaar 2019 ingevoerd.

Arbeidsmarktagenda 2020-2023

"Aan het werk voor ouderen"

Sociale partners FNV, CNV, NVZ, ActiZ en Zorgthuisnl, het Ministerie van VWS, MBO Raad, RegioPlus en V&VN voeren de Arbeidsmarktagenda 'Aan het werk voor ouderen' uit. Een bestuurlijke afvaardiging vormt samen de Regiegroep Arbeidsmarktagenda. Deze Regiegroep ziet toe op realisatie van de agenda. In 2019 zijn projecten uitgevoerd die deze realisatie ondersteunen. Deze projecten werden in 2019 gecoördineerd en uitgevoerd door ActiZ, Zorgthuisnl en MBO Raad. Financiering vond plaats door het Ministerie van VWS enerzijds en cofinanciering vanuit A+O VVT anderzijds.

Opleidingen

Opleiden en ontwikkelen is voor de VVT-branches essentieel om voldoende en kundig personeel te hebben en te behouden. Dit is ook onderdeel van de Arbeidsmarktagenda. A+O VVT volgt nauwgezet de ontwikkelingen vanuit dit programma.

In 2019 heeft CZO (College Zorgopleidingen) het toezicht en de certificering van de VVT-oplei-

dingen herzien. De opleidingseisen van de Eerst Verantwoordelijk Verzorgende (EVV), de Gespecialiseerd Verzorgende Psychogeriatric (GVP) en de Gespecialiseerd Verzorgende Revalidatie Zorg (GRZ) zijn vastgesteld door het Sociaal Overleg VVT. Daarnaast is een nieuw erkennings- en auditsystematiek ontwikkeld voor opleiders. De komende jaren houdt de opleidingscommissie VVT deze opleidingen actueel.

A+O VVT heeft in 2019 ook gewerkt aan de actualisatie van de vijf functiegerichte brancheopleidingen in de VVT. Deze herziening is ingezet om zij-instromers een flexibel en toekomstbestendig opleidingssysteem te bieden. Via een modulair aanbod van leereenheden (ver)volgen medewerkers een beroepsopleiding op maat, waarbij rekening wordt gehouden met wat zij al kennen en kunnen.

De vijf functiegerichte brancheopleidingen zijn opgedeeld in arbeidsmarktrelevante leereenheden als basis voor certificering. Per opleiding is een selectie gemaakt van relevante beroepsgerichte leereenheden uit het kwalificatiedossier van SBB, passend bij de scholingsbehoefte vanuit het werkveld. Dit als basis voor validering en een bijbehorend opleidingstraject. Voor de leereenheden mbo-verpleegkunde en Maatschappelijke Zorg niveau 3 en 4, zijn de leereenheden in concept omgeschreven vanuit de Gehandicaptenzorg naar

de VVT. Omdat het kwalificatiedossier door SBB is vernieuwd, worden de betreffende leereenheden bijgesteld. Daarnaast worden in pilots de ontwikkelde leereenheden getest.

In 2019 is samen het ministerie van OCW, de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding, de MBO-raad en A+O VVT gestart met een landelijke aanpak om zij-instromers via modulair onderwijs beroepsopleidingen op maat te laten volgen. De functiegerichte opleidingen worden hierin meegenomen.

Tevens is in 2019 het project “Atlas voor competentieontwikkeling” gestart. Dit project loopt door in 2020. Doel is om te komen tot een samenhangende toekomstgerichte beschrijving van de beroepsuitoefening in Zorg en Welzijn, wat de intersectorale mobiliteit kan bevorderen. Betrokken partijen zijn: FCB/Platform Sociaal Werk, StAG, en A+O VVT.

In 2019 is na een consultatierondes met werkgevers en werknemers, het competentieprofiel ‘Helpende Zorg en Welzijn’ herzien en vastgesteld door het Sociaal overleg VVT. Dit competentieprofiel wordt aangeboden aan SBB.

Digivaardig in de zorg

Lang niet alle medewerkers (zo’n 20%) beschikken over digitale vaardigheden om goede zorg te kunnen blijven leveren in de VVT. Voor de toekomst is het noodzakelijk dat zorgmedewerkers kunnen werken met bijvoorbeeld een digitaal cliëntendossier en met technologische innovaties om kunnen gaan. Vanuit dit gegeven ontstond de initiatiefgroep Digivaardig in de zorg met daarin het ministerie van VWS, RegioPlus, MBO- Raad, en twee zorgorganisaties. Dit heeft geleid tot een programma, dat in eerste instantie gefinancierd wordt door vier partijen; het ministerie van VWS, RegioPlus, de StAG ECP-Platform voor informatiesamenleving gaat uitvoering aan dit programma geven, waarmee wordt gestart in 2020.



Programmalijs 2: Op de werkvloer

Organisaties en medewerkers kunnen alleen meebewegen met alle veranderingen (wendbaar zijn) als de medewerkers nu en in de toekomst:

1. over de juiste competenties (blijven) beschikken / blijven ontwikkelen (zie hiervoor werken en leren);
2. fit en gezond zijn (mentaal en fysiek);
3. met plezier werken en gemotiveerd en betrokken zijn;
4. productief zijn.

Deze duurzame inzetbaarheid is een gedeeld belang van werkgever en werknemer en kan niet zonder dialoog. Alleen met dit besef kunnen de doelen worden gerealiseerd.

Binnen de programmalijs **Op de werkvloer** heeft A+O VVT in 2019 ingezet op de volgende punten:

- A. Registratie verzuim
- B. Online en offline aandacht voor veilig, gezond en productief werken
- C. Vergroten werkplezier
- D. Goede dialoog over arbeidsverhoudingen
- E. Vergroten zeggenschap en autonomie

A. Registratie verzuim

A+O VVT vindt het belangrijk om zicht te hebben op het verloop van het ziekteverzuim in de branche. Onderzoeksbureau Vernet brengt daarom elk kwartaal een rapport uit over het ziekteverzuim (en de WIA- instroom) binnen de VVT-branch, op landelijk, regionaal en instellingsniveau. De

rapportages bevatten onder meer een benchmark met andere zorgbranches en een overzicht van de verzuimpercentages per geslacht, leeftijd en regio. De verzuimcijfers zijn gebaseerd op een steekproef onder zo'n 176.620 VVT-medewerkers. In 2019 zijn per kwartaal factsheet beschikbaar. Hierin vinden zorgorganisaties een overzicht van de recente landelijke verzuimcijfers zowel binnen als buiten de branch. Binnen de branch is ook het verzuim in relatie tot de aard van het werk zichtbaar.

B. Online en offline aandacht voor veilig, gezond en productief werken

De online platforms ArbocatalogusVVT.nl en duidelijkoveragressie.nl bieden beleidsmakers actuele brancherichtlijnen en instrumenten en geven medewerkers inzicht in maatregelen en praktische oplossingen om gezond en veilig te werken. De platforms zijn instrumenten waarmee de zelfredzaamheid van medewerkers wordt vergroot en hen helpt om zelf aan hun

inzetbaarheid te werken. In 2019 is de Arbocatalogus VVT gemoderniseerd en opgesplitst in twee websites: www.arbocatalogusvvt.nl en www.werkhoudingvvt.nl. In totaal mochten deze sites 88.718 bezoekers verwelkomen in 2019. De bezoekersaantallen laten een daling zien nadat de nieuwe arbocatalogus in november 2019 is gelanceerd, wat gebruikelijk is bij de lancering van een nieuwe website. Begin 2020 is een communicatiecampagne gestart om aandacht te geven aan de nieuwe arbocatalogus, wat in de eerste weken al zorgde voor veel verkeer naar de website. Deze campagne loopt door tot april 2020.

In 2018 heeft A+O VVT 38 nieuwe instructiefilms ontwikkeld. Met de films wil het arbeidsmarkt-fonds zorgverleners in de langdurige zorg helpen fysieke overbelasting te voorkomen. De films zijn geplaatst op het veel bekeken [YouTubekanaal van GoedGebruik](http://YouTubekanaal.vanGoedGebruik.nl), waar al meer dan 200 filmpjes staan over dagelijkse handelingen in de zorg.

Professionals zien hoe ze deze handelingen op een ergonomische manier kunnen uitvoeren, volgens de Praktijkrichtlijnen Fysieke Belasting. Deze films zijn in 2019 ook opgenomen in de herziene arbocatalogus.

Ook de tilthermometer is in 2019 gemoderniseerd en doorontwikkeld in een onlineversie. Deze versie komt begin 2020 beschikbaar via diverse digitale kanalen, waaronder uiteraard ook de Arbocatalogus VVT.

Naast de online activiteiten vraagt A+O VVT via de Meet-Ups Fysieke Belasting en de Gezond&Zeker innovatiedag ook 'offline' aandacht voor veilig, gezond en productief werken.

C. Vergroten werkplezier

In juni 2018 is gestart met de werving van organisaties voor de ontwikkeling van een aanpak die bijdraagt aan werkplezier en bevlogenheid in de VVT. Minimaal twee organisaties moesten gewonnen worden als pilot. Voorwaarden voor deelname waren; medefinanciering en meedoen aan een intensief begeleidingstraject. In het eerste kwartaal 2019 werd duidelijk dat er geen aanmeldingen zouden komen voor de pilot. Het bestuur besloot daarom het project te beëindigen.

D. Goede dialoog over arbeidsverhoudingen: Pressure cooker

A+O VVT heeft CNV jongeren in 2018 gevraagd om vijf pressurecookers te organiseren om te werken aan vernieuwing en verjonging van de medezeggenschap in de VVT. Deze pressurecookers waren het vervolg op het project MedezeggenschapsLab dat CNV jongeren in 2016 en 2017 voor A+O VVT organiseerde. De bijeenkomsten hebben geleid tot een aantal adviezen aan de medezeggenschapsorganen op het gebied van de communicatie met en binding van jonge medewerkers. Eind 2018 is gestart met het maken van de podcastserie MZ Horen Zien Zeggen, waarin deze adviezen zijn verwerkt. In 2019 is de serie afgemaakt. Er zijn vier thema's uitgewerkt.

1. Feiten en fabels
2. Durf te zeggen
3. Jong + oud = goud
4. Frisse blikken

CNV-jongeren heeft inmiddels de podcast via verschillende social media-kanalen gedeeld.

E. Vergroten zeggenschap en autonomie

Meer tijd voor de zorg

Werkgevers en werknemers hebben in de cao VVT afgesproken om gezamenlijk de regeldruk aan te pakken. Uit door A+O VVT gefinancierd onderzoek van Berenschot blijkt dat zorgprofessionals in de langdurige zorg 31 procent van hun werktijd besteden aan administratieve taken. Dit zorgt

behalve voor frustratie ook voor minder tijd voor de cliënt. Gestart is daarom met het project Meer tijd voor de zorg. Centraal in dit project staat dat er beweging moet komen om met name zorgmedewerkers te ontlasten in registratielasten en om te helpen bij het vereenvoudigen van werkprocessen. Hiervoor zijn in 2019 71 schrapsessies georganiseerd voor medewerkers in verpleeghuizen en 35 sessie voor medewerkers in de wijkverpleging. Thema's voor verbetering betreffen onder andere het zorgplan, het elektronisch patiëntendossier, kwaliteit en veiligheid en governance. Dit project, uitgevoerd door Vilans, sluit aan bij het project "(Ont)regel de langdurige zorg" van het ministerie van VWS. In het voorjaar van 2020 wordt de eindrapport verwacht, waarin ook de bevindingen opgenomen worden van de schrapsessies binnen de VVT.

Mensenwerk

In 2019 is vanuit het Sociaal Overleg VVT het meerjarig programma Mensenwerk van start gegaan. Een programma gericht op drie niveaus: de medewerkers, de organisatie en de landelijke organisatie. Thema's zijn: faciliterend leiderschap, persoonlijk leiderschap, goed functionerende teams en een constructief klimaat. Voor input van het programma zijn in 2019 werksessies georganiseerd met medewerkers en zorgorganisaties. A+O VVT financiert de uitvoering van dit programma.

Programmalijn 3: **De cao**

A+O VVT financiert onderzoeks- en ontwikkelprojecten die voortvloeien uit decao. Hierbij gaat het niet alleen om financiële regelingen, maar ook om het sociaal contract tussen werkgever en werknemer. A+O VVT kan zelf activiteiten ontwikkelen ter ondersteuning van de invulling van het sociaal contract. In 2019 is een nieuwe cao afgesloten.

Beoogde effecten zijn:

- het versterken van randvoorwaarden voor het sociaal contract tussen werknemer en werkgever;
- het optimaliseren van arbeidsverhoudingen en het versterken en vernieuwen van de medezeggenschap.

Uit de cao-afspraken financiert A+O VVT de volgende projecten:

Cao-vernieuwing

Ter voorbereiding op de cao-onderhandelingen is geïnvesteerd in een voorbereidend strategisch traject.

Kanteling werktijden

Uit de evaluatie van de invoering van de kanteling van werktijden blijkt dat deze succesvol is geïmplementeerd. In 2019 was er een online helpdesk beschikbaar.

Cao-app

In 2019 is als opvolging van de afgesloten Cao 2019-2021 gestart met de actualisatie van de cao-app. De vernieuwde cao-app komt begin 2020 beschikbaar.



Programmalijn 4: Hoe ziet het werk eruit in de VVT?

Het beoogde effect van deze programmalijn is:

- het imago van de branche te verbeteren;
- informatie te verschaffen om tot een weloverwogen beroepskeuze te komen;
- verzamelen en beschikbaar stellen van kennis van technologische vernieuwing in relatie tot arbeid.

Beroepskeuzeinstrument YouChooz.nl

YouChooz is de voorlichtingssite over opleidingen en beroepen in zorg, welzijn en sport.

Met [YouChooz.nl](https://www.youchooz.nl) faciliteren de sociale partners in de zorg en welzijn samen met VWS de beroepsoriëntatie en beroepskeuze van potentiële werknemers voor de sector Zorg en Welzijn. Nieuwe beroepen en opleidingen zijn toegevoegd als onderdeel van het brede activiteitenpalet om de website volledig en actueel te houden. Bestaande beroepen zijn geupdate. Het merk YouChooz is samen met de doelgroep geherdefinieerd. Uitkomsten daarvan zijn met de adviesraad gedeeld en aangescherpt. Gewerkt gaat worden aan vernieuwing van de website in 2020. Het aantal bezoekers stijgt jaarlijks. In 2019 waren er 1.192.194 bezoekers.



Bestuurssamenstelling per 31 december 2019

Vanuit de werkgevers

ActiZ

- Mevrouw S. Meijer lid
- De heer C. de Wildt lid
- De heer G. M.H. Verkerk lid
- Vacature

Zorgthuisnl

- De heer H. Buijing lid

Vanuit de werknemers

FNV Zorg & Welzijn

- Twee zetels vacant

CNV Zorg & Welzijn

- De heer A. Mellema voorzitter

FBZ

- Mevrouw J. K. Kuijpers lid

NU '91

- De heer R. de Wilde lid

Colofon

Dit is een uitgave van
A+O VVT
Lange Voorhout 13
2514 EA Den Haag

www.aovvt.nl

Inleiding

Programmalijn 1

Programmalijn 2

Programmalijn 3

Programmalijn 4

Bestuurs-
samenstelling